

**JEDNOLITY TEKST STATUTU NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”,
PO WPROWADZENIU ZMIAN UCHWALONYCH PRZEZ
XXIII KRAJOWY ZJAZD DELEGATÓW NSZZ "Solidarność"
W DNIU 16 PAŹDZIERNIKA 2009**

PREAMBUŁA

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” powołany w Polsce w wyniku protestu robotniczego i utworzony na podstawie porozumienia zawartego dnia 31 sierpnia 1980 r. w Gdańsku pomiędzy Międzyzakładowym Komitetem Strajkowym a Komisją Rządową, opierając swoje działania na gruncie etyki chrześcijańskiej i katolickiej nauki społecznej, prowadzi działalność w zakresie obrony godności, praw i interesów pracowniczych członków Związku oraz realizacji ich potrzeb materialnych, społecznych i kulturalnych.

ROZDZIAŁ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Niezależność Związku, nazwa, siedziba, terytorialny zakres działania

§ 1

1. Statut niniejszy określa cele i zasady działania oraz strukturę organizacyjną Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego "Solidarność", zwanego dalej Związkiem.
2. Nazwa i znak graficzny „Solidarność” stanowią wyłączną własność Związku i podlegają ochronie prawnej.

§ 2

1. Terenem działania Związku jest obszar Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Związek działa także poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej u pracodawców, do których stosuje się przepisy prawa polskiego.
3. Związek ponadto może prowadzić działalność u innych pracodawców poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, jeśli umowy międzynarodowe to przewidują.

§ 3

Siedzibą Związku i jego władz ogólnokrajowych jest Gdańsk.

§ 4

Związek w swojej działalności statutowej jest niezależny od pracodawców, administracji państwowej, samorządu terytorialnego, organizacji politycznych oraz innych organizacji.

Podmiotowy zakres działania

§ 5

1. Związek zrzesza pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę (także spółdzielczej umowy o pracę), a w rolniczych spółdzielniach produkcyjnych zatrudnionych na podstawie członkostwa (wyboru, powołania, mianowania), jak również uczniów przyzakładowych szkół zawodowych świadczących pracę na rzecz zakładu pracy lub

pobierających naukę zawodu, osoby wykonujące pracę nakładczą, osoby wykonujące prace na podstawie umowy agencyjnej, a także osoby czerpiące środki utrzymania z pracy wykonywanej na innej podstawie prawnej niż stosunek pracy. Członkami Związku mogą być także bezrobotni, emeryci i renciści oraz osoby odbywające zastępczą służbę wojskową. Utrata zatrudnienia, a także powołanie do odbycia zasadniczej służby wojskowej nie oznaczają utraty członkostwa.

2. Osobom, które w sposób szczególny zasłużyły się dla Związku, a które nie mają uprawnień do zrzeszania się w nim, Krajowy Zjazd Delegatów może nadać członkostwo honorowe Związku w oparciu o regulamin przedstawiony przez Komisję Krajową i zatwierdzony przez Krajowy Zjazd Delegatów.

Cele i zadania Związku

§ 6

Celem Związku jest obrona godności, praw i interesów pracowniczych (zawodowych i socjalnych) członków Związku, a w szczególności:

- 1) zabezpieczanie praw pracowniczych w zakresie wykonywanej pracy zawodowej, wynagrodzenia, warunków socjalno-bytowych oraz bezpieczeństwa i higieny pracy,
- 2) przeciwdziałanie zjawisku bezrobocia i pomoc członkom Związku pozostającym bez pracy,
- 3) dążenie do zapewniania pracownikom warunków podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- 4) ochrona interesów zdrowotnych, materialnych, socjalnych i kulturalnych członków Związku oraz ich rodzin,
- 5) podejmowanie działań w duchu dialogu społecznego, zmierzających do zharmonizowania interesów pracodawcy z interesami pracowników,
- 6) wpływanie na kształt polityki gospodarczej i społecznej,
- 7) szerzenie zasad demokracji i występowanie w obronie uniwersalnych wartości humanitarnych,
- 8) kształtowanie aktywnej postawy działania dla dobra Ojczyzny,
- 9) działanie na rzecz osób niepełnosprawnych i potrzebujących szczególnej troski,
- 10) umacnianie rodziny oraz ochrona życia rodzinnego,
- 11) współpraca z organizacjami międzynarodowymi w zakresie solidarnej obrony interesów pracowniczych i respektowania praw człowieka,
- 12) ochrona i promocja kultury oraz szeroko pojętej edukacji,
- 13) podejmowanie działań na rzecz ochrony naturalnego środowiska człowieka,
- 14) reprezentowanie interesów pracowniczych na forum międzynarodowym.

§ 7

Związek realizuje swoje cele między innymi poprzez:

- 1) reprezentowanie swoich członków wobec pracodawców, władz i organów administracji państwowej, samorządu terytorialnego oraz organizacji i instytucji społecznych,

- 2) zawieranie i wypowiedzanie układów zbiorowych pracy oraz innych porozumień z pracodawcami,
- 3) organizowanie i kierowanie akcjami protestacyjnymi, do strajku włącznie, w przypadku naruszenia interesów pracowniczych,
- 4) udzielanie pomocy prawnej i podejmowanie interwencji w sprawach dotyczących zakresu działania Związku,
- 5) sprawowanie kontroli nad przestrzeganiem prawa pracy oraz sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem przepisów, a także zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, podejmowanie przewidzianych prawem działań w przypadku występowania zagrożeń dla życia i zdrowia pracowników oraz zapewnianie okresowej kontroli stanowisk pracy,
- 6) tworzenie funduszy celowych, w tym strajkowego, szkoleniowego, eksperckiego, rozwoju Związku, pomocy niepełnosprawnym, pomocy bezrobotnym oraz funduszu związanego z organizowaniem i wspieraniem sportu, turystyki i rekreacji,
- 7) opiniowanie i inicjowanie projektów aktów prawnych z zakresu objętego zadaniami związków zawodowych, prowadzenie działalności badawczej w celu przygotowania opinii Związku wiążących się z jego działalnością,
- 8) szkolenia związkowe i przekwalifikowania zawodowe,
- 9) tworzenie podmiotów dla prowadzenia działalności gospodarczej w celu uzyskania środków na realizację zadań statutowych,
- 10) powoływanie agend dla realizacji zadań statutowych,
- 11) współdziałanie z organami władzy, administracji państwowej i samorządu terytorialnego w zakresie wynikającym z przepisów prawa,
- 12) udział w działalności organizacji międzynarodowych,
- 13) inicjowanie i organizowanie samopomocy członków Związku,
- 14) udzielanie pomocy materialnej członkom Związku,
- 15) podejmowanie starań mających na celu zapewnienie członkom Związku i ich rodzin odpowiedniego udziału w świadczeniach z funduszu socjalnego i innych funduszy pracodawcy,
- 16) współudział w tworzeniu i działaniu funduszy emerytalnych i różnych form ubezpieczeń,
- 17) informowanie członków o działaniach Związku oraz prowadzenie działalności prasowej, wydawniczej i innej medialnej,
- 18) współdziałanie ze służbą zdrowia na rzecz ochrony zdrowia pracowników i ich rodzin,
- 19) z prowadzenie badań nad warunkami życia ogółu pracowników, w szczególności nad poziomem kosztów utrzymania,
- 20) popieranie inicjatyw w zakresie usprawnienia gospodarki, rozwoju kultury, oświaty, nauki i postępu technicznego,
- 21) przeciwdziałanie przyczynom i skutkom patologii społecznej,
- 22) prowadzenie działalności oświatowo – kulturalnej,
- 23) organizowanie i wspieranie działań na rzecz rekreacji, sportu i turystyki,
- 24) prowadzenie różnych form działalności charytatywnej.

ROZDZIAŁ II CZŁONKOSTWO ZWIĄZKU

Zasady ogólne

§ 8

1. Członkostwo w Związku możliwe jest tylko poprzez przynależność do organizacji zakładowej lub międzyzakładowej – z zastrzeżeniem postanowień § 10 ust. 4. W przypadku osób będących w stosunku pracy, członkostwo w Związku może być realizowane tylko poprzez przynależność do organizacji zakładowej lub międzyzakładowej działającej u pracodawcy, u którego ta osoba jest zatrudniona.
2. Każdy członek Związku może należeć wyłącznie do jednej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, niezależnie od liczby tytułów uprawniających do członkostwa w Związku.
3. Członek Związku nie może należeć do innego związku zawodowego zarejestrowanego w Polsce. Nie dotyczy to przynależności do NSZZ Rolników Indywidualnych „Solidarność”.

Nabywanie członkostwa

§ 9

1. Członkostwo Związku nabywa się z chwilą przyjęcia deklaracji członkowskiej uchwałą komisji zakładowej lub międzyzakładowej. Komisja zakładowa lub międzyzakładowa podejmuje uchwałę w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia w poczet członków organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, której jest władzą, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty złożenia deklaracji przez kandydata na członka. Odmowa przyjęcia w poczet członków wymaga pisemnego uzasadnienia.
2. Komisja zakładowa lub międzyzakładowa może scedować uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, na komisję wydziałową, oddziałową lub podzakładową, a także na prezydium komisji zakładowej lub międzyzakładowej, jeżeli takie zostało utworzone.
3. Od uchwały odmawiającej przyjęcia do Związku przysługuje prawo wniesienia odwołania do zakładowego zebrania członków lub delegatów, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jej doręczenia. Zakładowe zebranie członków lub delegatów powinno rozpatrzyć odwołanie, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia jego wniesienia. Od decyzji odmowy przyjęcia w poczet członków Związku kandydatowi na członka przysługuje prawo wniesienia odwołania do zarządu regionu w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania od zakładowego zebrania członków lub delegatów pisemnej uchwały wraz z uzasadnieniem w tej sprawie.
4. W razie niepodjęcia uchwały przez komisję zakładową lub międzyzakładową albo przez zakładowe zebranie członków lub delegatów w terminach określonych w ust. 1 i 3, kandydatowi na członka przysługuje prawo wniesienia odwołania bezpośrednio do zarządu regionu, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia bezskutecznego upływu tych terminów.
5. Zarząd regionu jest zobowiązany do podjęcia decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 3 i 4, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania odwołania. Decyzja zarządu regionu w sprawie przyjęcia lub odmowy przyjęcia w poczet członków Związku jest ostateczna.
6. Ilekroć w ust. 3 i 4 mówi się o zakładowym zebraniu członków lub delegatów, rozumieć przez to należy także międzyzakładowe zebranie członków lub delegatów.

Zachowanie członkostwa w przypadku zmiany pracodawcy.

Zmiana przynależności do podstawowych jednostek organizacyjnych Związku.

§ 10

1. Zmiana przynależności do organizacji zakładowej lub międzyzakładowej może nastąpić w wyniku zmiany pracodawcy lub wystąpienia z tej jednostki i kontynuowania członkostwa w innej organizacji zakładowej i międzyzakładowej, z zastrzeżeniem postanowień § 8 ust. 1 i 2 oraz § 19 ust. 2, a także w wyniku zmian obszaru działania organizacji zakładowych lub międzyzakładowych.
2. W przypadku zmiany pracodawcy przez członka Związku, powodującej konieczność zmiany przynależności do podstawowej jednostki organizacyjnej, staje się on z mocy prawa członkiem organizacji zakładowej lub międzyzakładowej działającej u nowego pracodawcy zgodnie z miejscem jego pracy.
3. Członek Związku, o którym mowa w ust. 2, jest zobowiązany udokumentować stosownym zaświadczeniem swoją przynależność do Związku w poprzedniej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej. Bez jej udokumentowania będzie traktowany jak kandydat na członka Związku, do którego stosuje się postanowienia zawarte w § 9.
4. Członek Związku, który utracił prawo przynależności do dotychczasowej organizacji zakładowej i międzyzakładowej lub z niej wystąpił, a chce kontynuować członkostwo w Związku, przystępuje do innej zakładowej lub międzyzakładowej organizacji, w stosunku do której przysługuje mu prawo przynależności, zgodnie z zastrzeżeniem postanowień § 8 ust. 1 i 2 oraz § 19 ust. 2, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od utraty prawa przynależności lub wystąpienia z organizacji dotychczasowej. Po upływie powyższego terminu jego członkostwo w Związku ustaje z mocy prawa.
5. Zasady postępowania w przypadku zmiany przynależności do organizacji zakładowej i międzyzakładowej, spowodowanej zmianą obszaru działania organizacji zakładowych lub międzyzakładowych, regulują postanowienia uchwały Komisji Krajowej podjętej na podstawie postanowień § 21.
6. Przejście na emeryturę lub rentę oraz utrata zatrudnienia nie powodują ustania członkostwa w dotychczasowej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej.

§ 11

1. Członek Związku, podejmujący zatrudnienie u pracodawcy nie objętego działalnością podstawowej jednostki organizacyjnej Związku, może:
  - 1) pozostać członkiem dotychczasowej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, jeżeli komisja zakładowa lub międzyzakładowa wyraziła na to zgodę, a nowy pracodawca działa na terenie objętym działalnością dotychczasowego regionu; wówczas dotychczasowa organizacja zakładowa lub międzyzakładowa rozszerza swój zakres działania na nowy zakład pracy. Decyzje o rozszerzeniu lub nierozszerzeniu zakresu działania organizacji zakładowej lub międzyzakładowej na pracodawcę nieobjętego działalnością żadnej podstawowej jednostki organizacyjnej Związku podejmuje komisja zakładowa lub międzyzakładowa w terminie nie dłuższym niż 30 dni od momentu przyjęcia wiadomości o tym fakcie,
  - 2) złożyć deklarację członkowską w dowolnie wybranej przez siebie organizacji zakładowej lub międzyzakładowej działającej na terenie danego regionu. Po przyjęciu tej osoby w poczet członków, organizacja przyjmująca rozszerza swój dotychczasowy zakres działania na nowego pracodawcę zatrudniającego tę osobę, przy czym dotychczasowa organizacja zakładowa przekształca się w organizację międzyzakładową.
2. Organizacja zakładowa lub międzyzakładowa, o których mowa w ust. 1 pkt 2, ma prawo odmówić przyjęcia w poczet swoich członków osoby, o której mowa w tym ustępie. Przyjęcie lub odmowa przyjęcia w poczet członków organizacji zakładowej lub

międzyzakładowej, o której mowa w ust. 1 pkt 2, powinna nastąpić w terminie nie dłuższym niż 30 dni od złożenia deklaracji członkowskiej. Niepodjęcie decyzji w tym terminie jest równoznaczne z decyzją odmawiającą przyjęcia w poczet członków organizacji zakładowej lub międzyzakładowej. Decyzja odmawiająca przyjęcia do danej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej jest ostateczna.

3. W przypadku odmowy przyjęcia do organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, o której mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2 lub braku zgody na rozszerzenie zakresu działania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, członek Związku ma prawo zwrócić się do właściwego zarządu regionu. Zarząd regionu ma obowiązek wskazania, nie później niż w terminie 30 dni, organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, w której będzie mógł kontynuować swoje członkostwo.

Zawieszenie członkostwa

§ 12

1. Zawieszenie członkostwa w Związku polega na utracie praw członka Związku przez określony czas z jednoczesnym zwolnieniem z wykonywania obowiązków członkowskich. Zawieszenie członkostwa następuje ze względów formalnych w przypadku zaistnienia przeszkód prawnych w przynależności do związków zawodowych, wynikających z powszechnie obowiązujących przepisów prawa albo gdy wymaga tego specyfika pełnionych funkcji publicznych.
2. W okresie zawieszenia członkostwa osoba, której to dotyczy, nie jest członkiem Związku w rozumieniu postanowień Statutu. Jednakże okres ten nie powoduje przerwy w członkostwie, o którym mowa w § 50 ust. 2 pkt 1, ale nie jest zaliczany do łącznego czasu trwania członkostwa.
3. Szczegółowe zasady postępowania w sprawach o zawieszenie członkostwa określa uchwała Komisji Krajowej.

Ustanie członkostwa

§ 13

1. Członkostwo Związku ustaje na skutek:
  - 1) wystąpienia ze Związku,
  - 2) pozbawienia członkostwa (wykluczenia ze Związku),
  - 3) skreślenia z rejestru członków,
  - 4) niezachowania trybu postępowania, o którym mówi § 10 ust. 4,
  - 5) śmierci członka Związku.
2. Wystąpienie ze Związku następuje w formie pisemnego oświadczenia woli członka Związku, skierowanego do właściwej komisji zakładowej lub międzyzakładowej.
3. Pozbawienie członkostwa (wykluczenie ze Związku) następuje w wyniku uchwały komisji zakładowej lub międzyzakładowej podjętej na skutek poważnego naruszenia przez członka Związku postanowień Statutu, innych postanowień prawa wewnątrzwiązkowego lub postępowania niezgodnego z godnością członka Związku. Uchwała musi być podjęta w głosowaniu tajnym i wymaga pisemnego uzasadnienia. Od uchwały pozbawiającej członkostwa przysługuje prawo odwołania do zakładowego zebrania członków lub delegatów, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od daty doręczenia uchwały. Zakładowe zebranie członków lub delegatów może rozpatrzyć odwołanie w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia wniesienia odwołania. W razie podtrzymania decyzji o pozbawieniu członkostwa lub niepodjęcia uchwały przez zakładowe zebranie członków lub delegatów w wyznaczonym terminie, odwołującemu się przysługuje prawo wniesienia odwołania do zarządu regionu, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia doręczenia decyzji

zakładowego zebrania członków lub delegatów albo od dnia bezskutecznego upływu terminu rozpatrzenia odwołania przez zakładowe zebranie członków lub delegatów.

4. Zarząd regionu jest zobowiązany do podjęcia decyzji w sprawach, o których mowa w ust. 3, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania odwołania. Decyzja zarządu regionu w sprawie pozbawienia członkostwa jest ostateczna.
5. Skreślenie z rejestru członków następuje z powodu zalegania z zapłatą składki związkowej należnej za co najmniej 3 miesiące, po uprzednim pisemnym wezwaniu przez komisję zakładową lub międzyzakładową do uregulowania tych należności, w terminie nie krótszym niż 30 dni.
6. Komisja zakładowa lub międzyzakładowa ma obowiązek wysłania wezwania, o którym mowa w ust. 5, niezwłocznie po stwierdzeniu niewypełnienia obowiązku opłacania składek przez członka Związku.
7. Nieuregulowanie przez członka Związku zaległych składek, w terminie ustalonym przez komisję zakładową lub międzyzakładową, powoduje skreślenie go z rejestru członków przez komisję zakładową lub międzyzakładową na podstawie podjętej uchwały. Komisja zakładowa lub międzyzakładowa zawiadamia zainteresowanego członka o uchwale skreślającej go z rejestru członków, w terminie nie dłuższym niż 7 dni od daty jej podjęcia.
8. Od skreślenia z rejestru członków przysługuje prawo odwołania do zarządu regionu, w terminie nie dłuższym niż 14 dni od otrzymania zawiadomienia o skreśleniu. Zarząd regionu uchyla albo utrzymuje w mocy uchwałę o skreśleniu z rejestru członków. Zarząd regionu lub, w jego imieniu, prezydium - jeśli takie uprawnienie zostało mu przekazane - jest zobowiązany do podjęcia decyzji, w terminie nie dłuższym niż 30 dni od dnia otrzymania odwołania. Decyzja zarządu regionu jest ostateczna.
9. W przypadku odwołania się od uchwały pozbawiającej członkostwa, uchwała ta ulega zawieszeniu do czasu podjęcia decyzji przez zakładowe zebranie członków lub delegatów bądź przez zarząd regionu.
10. Ilekroć w tym paragrafie mowa o zakładowym zebraniu członków lub delegatów należy przez to rozumieć również międzyzakładowe zebranie członków lub delegatów.

ROZDZIAŁ III

PRAWA I OBOWIĄZKI CZŁONKÓW ZWIĄZKU

§ 14

1. Członek Związku ma prawo do:

- 1) korzystania z pomocy Związku w obronie praw pracowniczych i obywatelskich,
- 2) otrzymywania pomocy, w tym finansowej, w okresie pozostawania bez pracy ze względu na prowadzoną działalność związkową,
- 3) wybierania i bycia wybranym do władz Związku, z uwzględnieniem zasady równości, zgodnie z postanowieniami niniejszego Statutu i innych aktów prawa wewnątrzwiązkowego,
- 4) pomocy Związku w sytuacjach losowych, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale finansowej Krajowego Zjazdu Delegatów, o której mowa w § 69,
- 5) występowania z wnioskami i postulatami do władz Związku,
- 6) informacji o decyzjach i innych działaniach władz Związku oraz wglądu do dokumentów dotyczących jego osoby,

- 7) obrony w przypadku postawienia mu zarzutów w sprawach wewnątrzwiązkowych oraz do uczestniczenia w zebraniach, na których podejmowane są decyzje dotyczące jego osoby,
  - 8) uczestniczenia w posiedzeniach władzy stanowiącej i wykonawczej na zasadach określonych w regulaminach obrad tych władz.
2. Członek Związku zatrudniony u kilku pracodawców, objętych działaniem różnych podstawowych jednostek organizacyjnych Związku, ma prawo do obrony swoich praw wobec pracodawców przez podstawowe jednostki organizacyjne Związku działające u tych pracodawców.

§ 15

Członek Związku jest zobowiązany:

- 1) przestrzegać postanowień Statutu i uchwał władz Związku oraz regularnie płacić składki członkowskie,
- 2) brać udział w życiu związkowym,
- 3) uczestniczyć w zebraniach w jednostkach organizacyjnych Związku, do których należy oraz w posiedzeniach władz Związku, do których został wybrany, a w szczególności w zebraniach sprawozdawczo-wyborczych,
- 4) solidarnie uczestniczyć w akcjach podejmowanych przez Związek i powstrzymać się od nieakceptowanego przez Związek udziału w akcjach organizowanych przez inne związki zawodowe,
- 5) nie podejmować czynów, które naruszają dobre imię Związku.

ROZDZIAŁ IV

STRUKTURA ORGANIZACYJNA ZWIĄZKU

Zagadnienia ogólne

§ 16

1. Związek jest zorganizowany na zasadzie terytorialno - branżowej.
2. Terytorialnymi jednostkami organizacyjnymi Związku są organizacje zakładowe, międzyzakładowe i regiony oraz inne jednostki tworzone na mocy postanowień § 23.
3. Branżowymi jednostkami organizacyjnymi Związku są krajowe i regionalne sekretariaty branżowe oraz krajowe, międzyregionalne i regionalne sekcje branżowe.
4. Ponadto mogą być tworzone, na mocy postanowień § 30, problemowe jednostki organizacyjne Związku, w tym zawodowe.

§ 17

Związek posiada osobowość prawną. Ponadto osobowość prawną posiadają: organizacje zakładowe, organizacje międzyzakładowe, organizacje podzakładowe, regiony, krajowe sekretariaty branżowe, Krajowy Sekretariat Emerytów i Rencistów, Krajowa Sekcja Morska Marynarzy i Rybaków.

§ 18

1. Jednostka organizacyjna Związku, której władza jest jednocześnie organem rejestrującym, pełni wobec zarejestrowanej przez siebie jednostki organizacyjnej Związku funkcję nadzorczą, koordynuje jej działalność oraz podejmuje wiążące ją decyzje, a także może dokonać jej wyrejestrowania, zgodnie z postanowieniami § 31.

2. Krajowy sekretariat branżowy koordynuje działalność należących do niego krajowych sekcji branżowych.

Terytorialne jednostki organizacyjne Związku

§ 19

1. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Związku są: zakładowe organizacje koordynacyjne, organizacje zakładowe i organizacje międzyzakładowe z zastrzeżeniem postanowień ust.2
2. U jednego pracodawcy może działać tylko jedna podstawowa jednostka organizacyjna Związku.
3. Organizacją zakładową, z uwzględnieniem postanowień ust.6, jest jednostka organizacyjna Związku zrzeszająca pracowników zatrudnionych u danego pracodawcy, bez względu na wykonywany przez nich zawód oraz osoby nie pozostające w stosunku zatrudnienia, a będące członkami tej organizacji zgodnie z zasadami określonymi w Rozdziale II.
4. Organizacją międzyzakładową jest organizacja, która zrzesza osoby, o których mowa w ust. 3, i swoim zasięgiem działania obejmuje co najmniej dwóch pracodawców.
5. Organizacją międzyzakładową jest również terenowa organizacja Związku – nie mająca swojej siedziby u żadnego z pracodawców – zrzeszająca osoby zatrudnione u pracodawców z danego terenu lub branży, nieobjętych działaniem innej podstawowej jednostki organizacyjnej Związku. Ponadto organizacją międzyzakładową jest organizacja, która zrzesza wyłącznie osoby niepozostające w stosunku pracy.
6. Zakładowa organizacja koordynacyjna powstaje u pracodawcy utworzonego w wyniku połączenia pracodawców objętych dotychczas zakresem działania różnych podstawowych jednostek organizacyjnych Związku. Rejestr zakładowych organizacji koordynacyjnych prowadzi Komisja Krajowa. Szczegółowe zasady funkcjonowania zakładowych organizacji koordynacyjnych określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów, który może to uprawnienie scedować na Komisję Krajową.
7. Organizacje zakładowe i międzyzakładowe tworzą, w miarę potrzeby, niższe jednostki organizacyjne Związku. Niższymi jednostkami organizacyjnymi Związku są w szczególności: organizacje wydziałowe, oddziałowe, koła oraz organizacje podzakładowe, o których mowa w ust. 8.
8. Organizacja zakładowa lub międzyzakładowa, która w wyniku zmiany struktury pracodawcy utraciła status podstawowej jednostki organizacyjnej Związku, może na wniosek władzy stanowiącej podstawowej jednostki organizacyjnej Związku, której stała się częścią, zostać zarejestrowana - przez właściwy terytorialnie dla niej zarząd regionu - jako organizacja podzakładowa. Zasady tworzenia i funkcjonowania organizacji podzakładowych określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów, który może to uprawnienie scedować na Komisję Krajową.

§ 20

1. Pracownicy zatrudnieni u danego pracodawcy, chcący utworzyć organizację zakładową, tworzą tymczasową komisję zakładową. Zadaniem tymczasowej komisji zakładowej jest doprowadzenie do zarejestrowania organizacji zakładowej przez właściwy terytorialnie zarząd regionu.
2. Organizacja terenowa jest tworzona zgodnie z ustaleniami zawartymi w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów, o której mowa w § 35 ust. 7.
3. Po zarejestrowaniu organizacji zakładowej, tymczasowa komisja zakładowa pełni funkcje komisji zakładowej do czasu wyboru statutowych władz tej organizacji. Wybory

statutowych władz przeprowadza się w ciągu 3 miesięcy od daty zarejestrowania przez zarząd regionu danej organizacji zakładowej.

4. Ustępy 1 i 3 stosuje się odpowiednio do tworzenia organizacji międzyzakładowej, z tym zastrzeżeniem, iż w skład tymczasowej komisji międzyzakładowej powinni wchodzić pracownicy zatrudnieni u wszystkich pracodawców, którzy będą objęci działaniem tej organizacji.

§ 21

1. Zasady łączenia i podziału podstawowych jednostek organizacyjnych określa uchwała Komisji Krajowej, z tym, że majątek organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, która utraciła status podstawowej jednostki organizacyjnej Związku i następnie została zarejestrowana jako organizacja podzakładowa, pozostaje przy niej w całości.
2. Zasady postępowania, w przypadku podziału lub połączenia z inną jednostką organizacyjną Związku, określa uchwała Komisji Krajowej

§ 22

1. Region tworzą organizacje zakładowe i międzyzakładowe, których teren działania lub siedziba znajduje się w obszarze działania regionu, a także niższe jednostki organizacyjne organizacji zakładowych i międzyzakładowych, o których mowa w § 24 oraz § 19 ust.8.
1. Zasięg działania regionu obejmuje obszar spójny, którego granicę określają granice powiatów wchodzących w jego skład.
3. Krajowy Zjazd Delegatów uchwała zasady tworzenia i funkcjonowania regionów.
4. Decyzję o utworzeniu regionu i określeniu jego obszaru działania, zmianie obszaru działania regionu oraz o wyrejestrowaniu regionu podejmuje Komisja Krajowa.
5. Rejestr regionów prowadzi Komisja Krajowa.

§ 23

Zarząd regionu dokonuje, w oparciu o zasady określone w uchwale Komisji Krajowej, podziału regionu na oddziały i ich organom przedstawicielskim ma prawo przekazać część swoich kompetencji. Regulamin funkcjonowania oddziałów ustanawia zarząd regionu zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Komisji Krajowej.

§ 24

Organizacja wydziałowa, oddziałowa i podzakładowa obejmująca swym działaniem część zakładu pracy znajdującą się na terenie regionu innego niż region rejestrujący organizację zakładową lub międzyzakładową - na wniosek jej komisji zakładowej lub międzyzakładowej - może być zarejestrowana przez zarząd regionu, na terenie którego prowadzi działalność związkową. Zasady działania, warunki i tryb rejestracji takich organizacji określa uchwała Komisji Krajowej.

Branżowe jednostki organizacyjne Związku

§ 25

Zasady tworzenia i rejestracji branżowych jednostek organizacyjnych Związku określa Krajowy Zjazd Delegatów z uwzględnieniem postanowień § 16 ust. 3 i §§ 26, 27, 28 i 29.

§ 26

1. Rejestracji i wyrejestrowania krajowych sekretariatów branżowych i krajowych sekcji branżowych dokonuje Komisja Krajowa, na podstawie uchwalonego przez siebie regulaminu, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów.

2. Rejestracji i wyrejestrowania regionalnych sekretariatów branżowych oraz regionalnych i międzyregionalnych sekcji branżowych dokonuje zarząd regionu, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Komisji Krajowej.

§ 27

1. Do regionalnej sekcji branżowej, zrzeszającej członków Związku zatrudnionych u pracodawców z branży odpowiadającej danej sekcji, mogą należeć:
  - 1) organizacje zakładowe i międzyzakładowe z danego regionu,
  - 2) niższe jednostki organizacyjne organizacji zakładowych i międzyzakładowych, nie należących do żadnej regionalnej lub krajowej sekcji branżowej, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Krajowy Zjazd Delegatów na mocy postanowień § 25.
2. Do międzyregionalnej sekcji branżowej, zrzeszającej członków Związku zatrudnionych u pracodawców z branży odpowiadającej danej sekcji, mogą należeć:
  - 1) organizacje zakładowe i międzyzakładowe,
  - 2) niższe jednostki organizacyjne organizacji zakładowych i międzyzakładowych, nienależących do żadnej regionalnej lub krajowej sekcji branżowej, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Krajowy Zjazd Delegatów na mocy postanowień § 25, działające na terenie jednego województwa lub na terenie określonym zgodnie z uchwałą Komisji Krajowej, o której mowa w § 26 ust. 2.
3. Do krajowej sekcji branżowej mogą należeć:
  - 1) regionalne i międzyregionalne sekcje branżowe,
  - 2) jednostki organizacyjne Związku – o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 – z regionów, w których nie istnieje regionalna sekcja, należąca do danej krajowej sekcji branżowej i nie objęte zakresem działalności międzyregionalnej sekcji.
4. Jednostka organizacyjna, o której mowa w ust. 1 pkt 1 i 2, może należeć wyłącznie do jednej regionalnej albo międzyregionalnej sekcji branżowej albo też do krajowej sekcji branżowej, jeżeli nie działa na terenie objętym działalnością regionalnej lub międzyregionalnej sekcji branżowej.

§ 28

1. Decyzje o wstąpieniu i o wystąpieniu organizacji zakładowej albo międzyzakładowej lub jej niższej jednostki organizacyjnej z regionalnej sekcji branżowej lub bezpośrednio krajowej sekcji branżowej podejmuje władza stanowiąca podstawowej jednostki organizacyjnej Związku.
2. Decyzje o wstąpieniu i o wystąpieniu regionalnej sekcji branżowej z krajowej sekcji branżowej podejmuje władza stanowiąca regionalnej sekcji.
3. Od decyzji odmawiającej rejestracji sekcji branżowej przysługuje prawo wniesienia odwołania do władzy wykonawczej, która nie później niż 30 dni od złożenia odwołania, może podtrzymać swą decyzję większością co najmniej 2/3 głosów.
4. Postanowienia ust. 1, 2 i 3 stosuje się odpowiednio do międzyregionalnej sekcji branżowej z uwzględnieniem postanowień uchwały Komisji Krajowej, o której mowa w § 26 ust. 2.

§ 29

1. Krajowa sekcja branżowa może ustalić swoją strukturę organizacyjną, tworząc inne wewnętrzne jednostki organizacyjne Związku zgodnie z zasadami przyjętymi w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów.
2. Krajowa sekcja branżowa należy do krajowego sekretariatu branżowego obejmującego swym zasięgiem działania jej branżę.

3. Krajowy sekretariat branżowy jest zrzeszeniem krajowych sekcji branżowych oraz innych jednostek organizacyjnych Związku wymienionych w ust. 4.
4. Zasady przystępowania do krajowego sekretariatu branżowego innych jednostek organizacyjnych Związku, oprócz krajowych sekcji branżowych, uchwała Komisja Krajowa, z zachowaniem następujących reguł: do krajowego sekretariatu branżowego mogą należeć:
  - 1) międzyregionalne i regionalne sekcje branżowe, jeżeli nie istnieje krajowa sekcja danej branży,
  - 2) organizacje zakładowe i międzyzakładowe spełniające łącznie następujące warunki:
    - a) jeżeli nie istnieje krajowa sekcja danej branży,
    - b) jeżeli nie istnieje międzyregionalna ani regionalna sekcja branżowa obejmująca swym działaniem obszar działania danej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej,
    - c) organizacja zakładowa lub międzyzakładowa prowadzi swoją działalność na terenie co najmniej dwóch województw.

Struktury problemowe

§ 30

1. Sekcje problemowe, w tym zawodowe, mogą być tworzone przy zarządzie regionu, radzie krajowego sekretariatu branżowego, radzie krajowej sekcji branżowej oraz przy Komisji Krajowej.
2. Sekcje, o których mowa w ust. 1, rejestrowane są przez władze jednostek organizacyjnych Związku, przy których powstają. Władze te ustanawiają regulaminy działania tych sekcji, określając w nich między innymi przedmiot działania, wewnętrzną organizację oraz ich prawa i obowiązki.
3. Do sekcji, o których mowa w ust. 1, mogą należeć wyłącznie członkowie tej jednostki organizacyjnej Związku, której władza daną sekcję zarejestrowała. Każdy członek Związku może należeć do dowolnej liczby sekcji, o których mowa w ust. 1.
4. Sekcje, o których mowa w ust. 1, mogą łączyć się, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Komisji Krajowej.
5. Ponadto „jednostką organizacyjną w ramach struktur problemowych Związku, jest Krajowy Sekretariat Emerytów i Rencistów, który zrzesza regionalne sekcje emerytów i rencistów.

Zakończenie istnienia Związku i jego jednostek organizacyjnych

§ 31

Decyzję w sprawie wyrejestrowania danej jednostki organizacyjnej Związku ma prawo podjąć władza wykonawcza, która ją zarejestrowała. Szczegółowe zasady postępowania w tym zakresie określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów, który może przekazać to uprawnienie Komisji Krajowej.

§ 32

1. Wyrejestrowanie danej jednostki organizacyjnej Związku może nastąpić z niżej wymienionych przyczyn:

- 1) jednostka organizacyjna przestała zrzeszać odpowiednią liczbę członków określoną postanowieniami uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów, który może przekazać to uprawnienie Komisji Krajowej,
  - 2) nastąpił jej podział lub połączenie z inną jednostką organizacyjną,
  - 3) w wyniku podjęcia uchwały, o której mowa w § 56 ust. 4, 5 i 6 oraz §§ 57 i 58,
  - 4) w wyniku niespełnienia wymogów, o których mowa w § 20 ust. 3,
  - 5) z własnej inicjatywy, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów, który może przekazać to uprawnienie Komisji Krajowej.
2. Władza wykonawcza Związku dokonująca wyrejestrowania danej jednostki organizacyjnej, posiadającej osobowość prawną, po stwierdzeniu faktu zakończenia jej istnienia, wszczyna procedurę likwidacyjną, wyznaczając jednocześnie likwidatora, który po zaspokojeniu zobowiązań ciężących na tej jednostce, pozostały po niej majątek przekazuje na rzecz jednostki organizacyjnej Związku, której władza dokonuje wyrejestrowania. Procedura nie ma zastosowania do przypadku określonego w postanowieniach ust. 1 pkt. 2.

§ 33

1. Uchwałę o rozwiązaniu Związku może podjąć wyłącznie Krajowy Zjazd Delegatów, przy czym za uchwałą musi głosować więcej niż połowa uprawnionych do głosowania. Uchwała nabiera mocy po zatwierdzeniu jej przez co najmniej 2/3 liczby zarządów regionów, zrzeszających łącznie ponad połowę członków Związku.
2. Uchwała o rozwiązaniu Związku, o której mowa w ust. 1, określa również:
  - 1) postępowanie likwidacyjne Związku z zastosowaniem zasad określonych w § 32 ust. 2, stosowanych odpowiednio,
  - 2) sposób podziału i przeznaczenia majątku Związku,
  - 3) postępowanie likwidacyjne oraz sposób podziału i przeznaczenia majątku w odniesieniu do jednostek organizacyjnych Związku posiadających osobowość prawną, z uwzględnieniem zasad określonych w punkcie 1.

ROZDZIAŁ V

WŁADZE ZWIĄZKU I ORGANY PRZEDSTAWICIELSKIE

Postanowienia ogólne

§ 34

1. W Związku i jego jednostkach organizacyjnych funkcjonują następujące rodzaje władz:
  - 1) władza stanowiąca,
  - 2) władza wykonawcza,
  - 3) władza kontrolna.
2. Władzą stanowiącą jest:
  - 1) w organizacji zakładowej i międzyzakładowej – odpowiednio zakładowe lub międzyzakładowe zebranie członków lub delegatów,
  - 2) w zakładowej organizacji koordynacyjnej – zakładowe zebranie koordynacyjne członków lub delegatów,

- 3) w regionie – walne zebranie delegatów regionu,
- 4) w sekcji branżowej – walne zebranie delegatów sekcji,
- 5) w sekretariacie branżowym – kongres sekretariatu,
- 6) ogólnokrajową Związku – Krajowy Zjazd Delegatów,
- 7) w Krajowym Sekretariacie Emerytów i Rencistów – Kongres Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów,
- 8) w pozostałych jednostkach organizacyjnych są odpowiednie organy, zgodnie z postanowieniami ust. 7 oraz przepisami szczególnymi wydanymi przez organ rejestrujący.

3. Władzą wykonawczą jest :

- 1) w organizacji zakładowej i międzyzakładowej – odpowiednio komisja zakładowa lub międzyzakładowa,
- 2) w zakładowej organizacji koordynacyjnej – zakładowa komisja koordynacyjna,
- 3) w regionie – zarząd regionu,
- 4) w sekcji branżowej – rada sekcji,
- 5) w sekretariacie branżowym – rada sekretariatu,
- 6) ogólnokrajową Związku – Komisja Krajowa,
- 7) w Krajowym Sekretariacie Emerytów i Rencistów – Rada Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów,
- 8) w pozostałych jednostkach organizacyjnych są odpowiednie organy, zgodnie z postanowieniami ust. 7 i przepisami szczególnymi wydanymi przez organ rejestrujący.

4. Władza wykonawcza wymieniona w ust. 3 punkty od 3 do 7 wybiera swoje prezydium. Inne władze wykonawcze mogą również wybrać swoje prezydium. Prezydium jest wybierane zgodnie z postanowieniami §§ 42 i 51 ust. 2.

5. Władzą kontrolną jest:

- 1) w organizacji zakładowej i międzyzakładowej – odpowiednio zakładowa lub międzyzakładowa komisja rewizyjna,
- 2) w zakładowej organizacji koordynacyjnej – zakładowa koordynacyjna komisja rewizyjna,
- 3) w regionie – regionalna komisja rewizyjna,
- 4) w sekcji branżowej – komisja rewizyjna sekcji,
- 5) w sekretariacie branżowym – komisja rewizyjna sekretariatu,
- 6) ogólnokrajową Związku – Krajowa Komisja Rewizyjna,
- 7) w Krajowym Sekretariacie Emerytów i Rencistów – Komisja Rewizyjna Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów,
- 8) w pozostałych jednostkach organizacyjnych są odpowiednie organy, zgodnie z postanowieniami ust. 7 i przepisami szczególnymi wydanymi przez organ rejestrujący.

6. W podstawowych jednostkach organizacyjnych Związku zarządem, w rozumieniu ustawy o związkach zawodowych, jest jej władza wykonawcza.

7. W wewnętrznych jednostkach organizacji zakładowych i międzyzakładowych, o których mowa w § 19 ust. 7, władzą stanowiącą jest odpowiednio: wydziałowe, oddziałowe lub podzakładowe zebranie członków lub delegatów, władzą wykonawczą jest odpowiednio: komisja wydziałowa, oddziałowa lub podzakładowa, a władzą kontrolną jest podzakładowa komisja rewizyjna oraz - jeżeli została powołana – odpowiednio: wydziałowa lub oddziałowa. Analogiczne postanowienia dotyczą wszystkich wewnętrznych jednostek organizacji zakładowych i międzyzakładowych.

§ 35

1. Władza stanowiąca wybiera władze: wykonawczą i kontrolną, z zastrzeżeniem postanowień ust. 2 pkt. 2, 3 i 4, ust 3 pkt 2, ust. 4 pkt 2, ust. 5 pkt 2, ust. 6 pkt 2 oraz ust. 7.
2. W skład Komisji Krajowej wchodzi:
  - 1) przewodniczący Komisji Krajowej,
  - 2) przewodniczący zarządów regionów,
  - 3) przewodniczący rad krajowych sekretariatów branżowych,
  - 4) Przewodniczący Rady Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów.
  - 5) pozostali członkowie Komisji Krajowej wybrani przez Krajowy Zjazd Delegatów.
3. W skład zarządu regionu wchodzi:
  - 1) przewodniczący zarządu regionu,
  - 2) przewodniczący władz wykonawczych regionalnych branżowych jednostek organizacyjnych i przewodniczący rady regionalnej sekcji emerytów i rencistów, zgodnie z zasadami ustalonymi przez walne zebranie delegatów regionu,
  - 3) pozostali członkowie zarządu regionu wybrani przez walne zebranie delegatów regionu.
4. W skład rady krajowego sekretariatu branżowego wchodzi:
  - 1) przewodniczący rady krajowego sekretariatu branżowego,
  - 2) przewodniczący rad krajowych sekcji branżowych należących do danego krajowego sekretariatu branżowego,
  - 3) pozostali członkowie rady krajowego sekretariatu branżowego wybrani przez kongres sekretariatu.
5. W skład komisji zakładowej lub międzyzakładowej wchodzi:
  - 1) przewodniczący komisji zakładowej lub międzyzakładowej,
  - 2) przewodniczący władz wykonawczych jednostek organizacyjnych Związku, o których mowa w § 19 ust. 7, zgodnie z zasadami ustalonymi przez zakładowe lub międzyzakładowe zebranie członków lub delegatów,
  - 3) pozostali członkowie komisji zakładowej lub międzyzakładowej wybrani przez zakładowe lub międzyzakładowe zebranie członków lub delegatów.
6. W skład zakładowej komisji koordynacyjnej wchodzi:
  - 1) przewodniczący zakładowej komisji koordynacyjnej,
  - 2) przewodniczący komisji zakładowych organizacji zakładowych należących do zakładowej organizacji koordynacyjnej,

- 3) pozostali członkowie zakładowej komisji koordynacyjnej wybrani przez zakładowe zebranie koordynacyjne członków lub delegatów.
7. Władze wykonawcze organizacji międzyzakładowych, o których mowa w § 19 ust. 5, mogą być wybierane – niekoniecznie spośród jej członków, na zasadach określonych w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów – przez właściwy zarząd regionu. W organizacjach tych, na wniosek co najmniej 1/5 członków danej organizacji, muszą być przeprowadzone wybory władz wykonawczych na ogólnie obowiązujących zasadach.

§ 36

1. Kadencja każdej władzy trwa cztery lata z tym, że terminy wyborów na daną kadencję dla władz poszczególnych szczebli określa uchwała Komisji Krajowej. W wyjątkowych przypadkach Komisja Krajowa może przedłużyć lub skrócić czas trwania kadencji poszczególnych władz, nie więcej jednak niż o 4 miesiące. Wyboru na nową kadencję dokonuje się w terminach wyznaczonych przez Komisję Krajową, niezależnie od momentu pierwszego posiedzenia danej władzy w poprzedniej kadencji.
2. Początkiem kadencji władzy jest moment rozpoczęcia pierwszego posiedzenia tej władzy w nowej kadencji. Władza wykonawcza i kontrolna jest uprawniona do odbycia swego pierwszego posiedzenia w nowej kadencji, jeżeli dokonano wyboru co najmniej połowy jej członków wybieranych przez władzę stanowiącą danej jednostki organizacyjnej. Kadencja prezydium danej władzy jest identyczna z kadencją tej władzy.
3. Początek kadencji danej władzy jest jednocześnie momentem zakończenia poprzedniej kadencji, niezależnie od przekroczenia terminu, o którym mowa w ust. 1.

Władza stanowiąca

§ 37

1. Krajowy Zjazd Delegatów jest najwyższą władzą stanowiącą w Związku.
2. Władza stanowiąca jest najwyższą władzą w danej jednostce organizacyjnej Związku, do której zakresu działania należą wszystkie sprawy niezastrzeżone wyraźnie dla innych władz.
3. Władza stanowiąca jest związana w swoim działaniu postanowieniami Statutu oraz postanowieniami uchwał władz Związku wyższego rzędu podjętych w zakresie ich właściwości.

§ 38

1. Władza stanowiąca podejmuje uchwały i decyzje wiążące dla pozostałych władz danej jednostki organizacyjnej Związku oraz wszystkich władz jednostek podrzędnych w zakresie ich właściwości, z wyjątkami zastrzeżonymi w Statucie.
2. W zakresie spraw finansowo-majątkowych władza stanowiąca podejmuje jedynie uchwały, które w sposób ramowy nakładają obowiązki w tym zakresie, a konkretne decyzje finansowe przysługują władzy wykonawczej.

§ 39

1. W skład władzy stanowiącej, z wyjątkiem władzy stanowiącej jednostki organizacyjnej Związku, którą tworzą wszyscy członkowie danej jednostki, wchodzi delegaci wybierani w okręgach wyborczych, z zastrzeżeniem postanowień ust. 3 i 4. Sposób podziału na okręgi wyborcze oraz liczbę delegatów wybieranych w tych okręgach wyborczych określa władza wykonawcza danej jednostki.
2. Zasady regulujące sposób przeprowadzania wyborów do władz stanowiących, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności oraz zasad dopuszczających zastosowanie wyborów pośrednich, określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów.

3. W skład Krajowego Zjazdu Delegatów wchodzi delegaci wybierani przez walne zebrania delegatów regionów oraz osoby pełniące funkcje wymienione w § 35 ust. 2 pkt 2 - 4.
4. W skład kongresu krajowego sekretariatu branżowego wchodzi delegaci wybierani przez władzę stanowiącą jednostek organizacyjnych Związku, należących do krajowego sekretariatu oraz osoby pełniące funkcje wymienione w § 35 ust. 4 pkt 2.
5. Władza stanowiąca jednostki podrzędnej wybiera delegatów, a w wyborach pośrednich - elektorów uprawnionych do wyboru delegatów do władzy stanowiącej jednostki bezpośrednio nadrzędnej oraz do władzy stanowiącej odpowiedniej branżowej jednostki organizacyjnej, jeżeli do niej należy.

§ 40

1. Do kompetencji władz stanowiących należy wybór wszystkich pozostałych władz danej jednostki organizacyjnej Związku.
2. Władza stanowiąca ustala wewnętrzną strukturę organizacyjną danej jednostki Związku, z zastrzeżeniem postanowień § 23.

Władza wykonawcza

§ 41

1. Władza wykonawcza danej jednostki organizacyjnej Związku kieruje jej działalnością i reprezentuje ją na zewnątrz Związku oraz wobec innych jednostek organizacyjnych Związku. W okresie pomiędzy posiedzeniami władzy stanowiącej władza wykonawcza podejmuje uchwały i decyzje wiążące dla wszystkich władz jednostek podrzędnych w zakresie ich właściwości, z wyjątkami zastrzeżonymi w Statucie. Władza wykonawcza dokonuje rejestracji jednostek organizacyjnych Związku względem niej podrzędnych, z zastrzeżeniem postanowień §§ 25 i 26, a także nadzoruje i koordynuje ich działalność.
2. Władza wykonawcza danej jednostki organizacyjnej Związku prowadzi politykę finansową tej jednostki, w tym uchwała i zatwierdza wykonanie budżetu danej jednostki z tym, że zakładowa komisja koordynacyjna stosuje w tym zakresie postanowienia uchwały Krajowego Zjazdu Delegatów, o której mowa w § 19 ust. 6.
3. Ponadto:
  - 1) władza wykonawcza podstawowej jednostki organizacyjnej Związku reprezentuje członków Związku należących do danej podstawowej jednostki organizacyjnej Związku wobec pracodawcy, zawiera zakładowe układy zbiorowe pracy na zasadach określonych przepisami prawa powszechnego oraz posiada inne uprawnienia, wynikające z tychże przepisów, a także może przekazać swoje uprawnienia komisji zakładowej (jeśli władzą wykonawczą podstawowej jednostki organizacyjnej Związku jest zakładowa komisja koordynacyjna), komisji podzakładowej, wydziałowej, oddziałowej lub komisji koła,
  - 2) zarząd regionu koordynuje działalność istniejących w regionie jednostek organizacyjnych Związku oraz reprezentuje Związek wobec pracodawców i ich organizacji, władz samorządowych i administracji rządowej, a także wobec innych organizacji i instytucji. Zarząd regionu zawiera ponadzakładowe układy zbiorowe pracy dla pracowników zatrudnionych na obszarze jego działania. Zarząd regionu może upoważnić do zawarcia układu zbiorowego władzę wykonawczą regionalnego sekretariatu branżowego, regionalnej i międzyregionalnej sekcji branżowej, krajowego sekretariatu branżowego, a także organ przedstawicielski, o którym mowa w § 45 ust. 3. Do reprezentowania spraw dotyczących całego województwa zarządy regionów, działające na jego terenie, tworzą organ przedstawicielski, o którym mowa w § 45 ust. 3.

- 3) rada krajowej sekcji branżowej reprezentuje Związek w zakresie problematyki związanej z funkcjonowaniem danej branży wobec organizacji pracodawców oraz organów administracji państwowej, w uzgodnieniu z radą krajowego sekretariatu branżowego,
- 4) rada krajowego sekretariatu branżowego reprezentuje Związek w zakresie problematyki związanej z funkcjonowaniem danej branży, wobec organizacji pracodawców i, z upoważnienia Komisji Krajowej wobec władz państwowych. Rada krajowego sekretariatu branżowego zawiera ponadzakładowe układy zbiorowe pracy w zakresie danej branży na poziomie krajowym lub upoważnia do tego odpowiednią radę sekcji,
- 5) władza wykonawcza branżowej jednostki organizacyjnej, na zlecenie nadrzędnych władz Związku, opiniuje projekty aktów prawnych dotyczące danej branży lub zakładu pracy.
- 6) Komisja Krajowa jest uprawniona do zawierania układów zbiorowych pracy oraz dokonywania innych czynności prawnych dotyczących układów w imieniu NSZZ „Solidarność”, a także może scedować to uprawnienie na poszczególne władze wykonawcze jednostek organizacyjnych Związku, z uwzględnieniem postanowień punktów 2 i 4.

§ 42

1. Prezydium, o którym mowa w § 34 ust. 4, jest organem władzy wykonawczej.
2. Do zadań prezydium władzy wykonawczej należy kierowanie bieżącą działalnością danej jednostki organizacyjnej Związku.
3. Prezydium władzy wykonawczej tworzą: przewodniczący oraz osoby wybrane na jego wniosek spośród członków tej władzy, w tym jego zastępca lub zastępcy, sekretarz i skarbnik. Przewodniczący władzy wykonawczej jest jednocześnie przewodniczącym prezydium tej władzy.
4. Funkcji sekretarza i skarbnika nie można łączyć z funkcją przewodniczącego.
5. Przewodniczący reprezentuje na zewnątrz władzę wykonawczą, z uwzględnieniem postanowień ust. 7 i 8 oraz § 46, kieruje pracami władzy wykonawczej i jej prezydium, zobowiązany jest do nadzoru i egzekwowania wykonywania obowiązków przez członków władzy wykonawczej i jej prezydium.
6. Władza wykonawcza może scedować część swoich uprawnień na prezydium, bez możliwości dalszego ich przekazywania innym władzom Związku, z zastrzeżeniem uprawnień do wyboru członków danego prezydium oraz uprawnień i obowiązków określonych w postanowieniach §§ 28 ust. 3, 36 ust. 1, 41 ust. 2, 61 ust. 2, 71 ust. 1 i 3.
7. W jednostkach organizacyjnych Związku, posiadających osobowość prawną, czynności prawne w imieniu tych jednostek podejmuje co najmniej dwóch członków prezydium, upoważnionych do tego stosowną jego decyzją, z wyjątkiem czynności prawnych wykonywanych przez przewodniczącego władzy wykonawczej, dokonującego czynności w imieniu pracodawcy w stosunku do zatrudnianych przez jednostkę organizacyjną Związku pracowników. Do czynności związanych z zawieraniem ponadzakładowych zbiorowych układów pracy, prezydium właściwej władzy wykonawczej wymienionej odpowiednio w § 41 ust. 3 pkt 2, 4 i 6, upoważnia co najmniej dwóch członków tej władzy wykonawczej. Władza wykonawcza lub jej prezydium może upoważnić osoby spoza swego składu do zawarcia umowy, z której wynikać mogą zobowiązania finansowe do kwoty w wysokości wyznaczonej przez tę władzę.
8. W przypadku, kiedy komisja zakładowa lub międzyzakładowa nie powołała prezydium, realizuje ona jego zadania i wypełnia kompetencje, a w szczególności określone w postanowieniach ust. 7, udzielając upoważnienia co najmniej dwóm swoim członkom.

9. Komisja zakładowa i międzyzakładowa może, za zgodą zarządu regionu, upoważnić osoby spoza swego składu do dokonywania czynności w jej imieniu. W przypadku, gdy upoważnienie ma dotyczyć spraw związanych z reprezentowaniem członków Związku wobec pracodawcy lub organizacji pracodawców, a dana organizacja zakładowa należy do zakładowej organizacji koordynacyjnej, wówczas dla ważności upoważnienia niezbędna jest zgoda zakładowej komisji koordynacyjnej. Zasady postępowania upoważniające do wprowadzenia powyższej procedury określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów.

§ 43

Władzom wykonawczym, oprócz uprawnień i obowiązków określonych w niniejszym rozdziale, przysługują również uprawnienia i obowiązki określone w Statucie, uchwałach Krajowego Zjazdu Delegatów i uchwałach Komisji Krajowej.

Władza kontrolna

§ 44

1. Komisja rewizyjna każdej jednostki organizacyjnej Związku kontroluje władzę wykonawczą tej jednostki i jej prezydium w zakresie działalności finansowej, zgodności działania tej władzy z postanowieniami Statutu i innych przepisów prawa wewnątrzwiązkowego, wiążących tę władzę oraz z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.
2. Komisja rewizyjna nadrzędnej jednostki organizacyjnej Związku może polecić dowolnej komisji rewizyjnej jednostki podrzędnej podjęcie działań kontrolnych mieszczących się w jej kompetencjach oraz zażądać przekazania odpowiednich informacji i wyjaśnień, nie później niż w terminie 1 miesiąca.
3. Komisja rewizyjna, po powiadomieniu władzy kontrolowanej oraz władzy wykonawczej jednostki organizacyjnej, w której dana komisja rewizyjna działa, może kontrolować władzę podrzędnej jednostki organizacyjnej. O zamiarze przeprowadzenia kontroli, komisja rewizyjna musi powiadomić powyższe władze, nie później niż 14 dni przed dniem rozpoczęcia kontroli.
4. Komisja rewizyjna danej jednostki organizacyjnej Związku ma prawo żądać zwołania posiedzenia jej władzy stanowiącej, które musi się odbyć w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od pisemnego złożenia żądania w tej sprawie, a w przypadku Krajowego Zjazdu Delegatów – w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące. Jeśli w tym terminie posiedzenie władzy stanowiącej nie odbędzie się, wówczas prawo zwołania tego posiedzenia przechodzi na komisję rewizyjną.
5. Komisja rewizyjna ma prawo zażądać zwołania posiedzenia kontrolowanej władzy w celu przedstawienia jej wyników kontroli i wniosków pokontrolnych. Posiedzenie to powinno odbyć się nie później niż 1 miesiąc od dnia przedstawienia pisemnego żądania.
6. Komisja rewizyjna ma prawo zażądać powtórzenia głosowania, a także przeprowadzenia głosowania imiennego podczas posiedzeń kontrolowanej władzy w sytuacji, gdy zdaniem przedstawiciela komisji rewizyjnej, proponowana decyzja jest sprzeczna z postanowieniami Statutu, prawa wewnątrzwiązkowego lub z przepisami prawa powszechnego, a także w razie uznania, iż podejmowana decyzja może wywoływać skutki finansowe zagrażające właściwemu funkcjonowaniu danej jednostki. W tym przypadku nie mają zastosowania postanowienia § 60 ust. 2.
7. Komisja rewizyjna, w wyniku dokonanej kontroli, formułuje ustalenia i wnioski pokontrolne, a w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w kontrolowanej jednostce wydaje zalecenia pokontrolne.

8. Członek komisji rewizyjnej jest wyłączony z prac kontrolnych wobec jednostki podrzędnej Związku, której jest członkiem.
9. Zasady funkcjonowania i szczegółowy zakres kompetencji władz kontrolnych różnych szczebli, określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów.

Organy przedstawicielskie

§ 45

1. W organizacjach gospodarczych i innych formach organizacyjnych skupiających pracodawców zatrudniających członków Związku, komisje zakładowe i międzyzakładowe działające u tych pracodawców, mogą tworzyć wspólne organy przedstawicielskie – międzyzakładowe komisje koordynacyjne – reprezentujące je wobec organów kierowniczych tych organizacji.
2. Międzyzakładowe komisje koordynacyjne działają zgodnie z zasadami uchwalonymi przez Komisję Krajową.
3. Zarządy regionów, działające na terenie jednego województwa, tworzą, zgodnie z zasadami określonymi w uchwale Komisji Krajowej, organ przedstawicielski będący ich wspólną reprezentacją wobec pracodawców i ich organizacji, władz samorządowych i administracji rządowej, a także wobec innych organizacji i instytucji w sprawach dotyczących całego województwa.
4. Zasady dotyczące podejmowania czynności związanych z zawieraniem układów zbiorowych pracy przez organ, o którym mowa w § 45 ust. 3, określa uchwała Komisji Krajowej z tym, że do zawarcia układu zbiorowego pracy musi być upoważnionych co najmniej dwóch członków tego organu.

§ 46

Władza wykonawcza może ustanowić swoich przedstawicieli do określonych czynności, nadając im stosowne kompetencje.

Warunki pełnienia funkcji związkowych

§ 47

1. Członkiem władzy jednostki organizacyjnej Związku może być tylko członek danej jednostki, z wyjątkiem przypadku określonego w § 35 ust. 7.
2. W danej jednostce organizacyjnej Związku, oprócz pełnienia funkcji członka władzy stanowiącej, można być członkiem tylko jednej z następujących władz: wykonawczej lub kontrolnej.
3. Funkcji związkowych w podstawowej jednostce organizacyjnej Związku działającej u danego pracodawcy, w tym w jej wewnętrznych jednostkach organizacyjnych, nie mogą pełnić:
  - 1) pracodawca,
  - 2) osoba zarządzająca zakładem pracy,
  - 3) osoba upoważniona w imieniu pracodawcy do nawiązywania lub rozwiązywania stosunku pracy.
4. Funkcji związkowych na poziomie ponadzakładowym, z wyjątkiem funkcji delegata do władzy stanowiącej, nie mogą pełnić osoby wymienione w ust. 3 pkt 1 i 2, z zastrzeżeniem postanowień ust. 9.
5. Funkcji związkowych, z wyjątkiem funkcji delegata do władzy stanowiącej, nie można łączyć z mandatem posła i senatora.

6. Funkcji związkowych nie można łączyć z kierowniczymi stanowiskami w organach władzy i administracji państwowej i samorządowej oraz we władzach innych instytucji pełniących funkcje publiczne. Wykaz tych stanowisk określa uchwała Komisji Krajowej.
7. Funkcji związkowych nie można łączyć z kierowniczą funkcją w organach organizacji politycznych.
8. Funkcją związkową, o której mowa w niniejszym paragrafie, jest członkostwo we wszystkich władzach Związku, oprócz członkostwa we władzy stanowiącej jednostki organizacyjnej Związku, którą tworzą wszyscy członkowie danej jednostki.
9. Zakaz łączenia funkcji, określony w postanowieniach ust. 4, nie dotyczy osób dokonujących czynności w imieniu pracodawcy lub zarządzających zakładem pracy w strukturach organizacyjnych Związku oraz zatrudniających pracowników w podmiotach tworzonych lub współtworzonych przez Związek bądź jednostkę organizacyjną Związku. Powyższe zasady stosuje się także do pracodawców, w odniesieniu do których Związek lub jego jednostka organizacyjna jest podmiotem dominującym, w rozumieniu przepisów kodeksu spółek handlowych, stosowanych odpowiednio.

§ 48

Członek władzy wykonawczej lub kontrolnej, pozbawiony mandatu delegata – członka władzy stanowiącej, która dokonała jego wyboru na daną funkcję, może pełnić tę funkcję do czasu podjęcia decyzji przez daną władzę stanowiącą o jego dalszym pełnieniu funkcji lub odwołaniu z pełnionej funkcji. Władza stanowiąca jest zobowiązana podjąć tę decyzję na najbliższym swoim posiedzeniu.

§ 49

W przypadku naruszenia zakazów określonych w postanowieniach § 47:

- 1) zarząd regionu stwierdza wygaśnięcie mandatu osób pełniących funkcje w podstawowych jednostkach organizacyjnych Związku oraz innych jednostkach organizacyjnych zarejestrowanych przez zarząd regionu,
- 2) rada krajowego sekretariatu branżowego stwierdza wygaśnięcie mandatu osób pełniących funkcje we władzach krajowych sekcji branżowych, należących do tego sekretariatu branżowego,
- 3) Komisja Krajowa stwierdza wygaśnięcie mandatu osób pełniących funkcje we władzach regionalnych, władzach krajowego sekretariatu branżowego, władzach Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów, zakładowej organizacji koordynacyjnej oraz w ogólnokrajowych władzach Związku.

Podstawowe zasady wyborcze

§ 50

1. Wszystkie władze Związku pochodzą z wyborów bezpośrednich, z zastrzeżeniem postanowień §§ 35 i 39.
2. Wybory do władz Związku odbywają się według następujących zasad:
  - 1) kandydatem może być członek Związku spełniający jeden z następujących warunków:
    - a) będący członkiem władzy stanowiącej, która dokonuje wyboru spełniający wszystkie wymogi określone w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów, legitymujący się co najmniej sześciomiesięcznym, nieprzerwanym okresem przynależności do Związku bezpośrednio poprzedzającym wybór; powyższy okres przynależności nie dotyczy organizacji nowotworzonych, z wyjątkiem

powstałych w wyniku połączenia lub podziału organizacji już istniejących;

b) należący do jednostki organizacyjnej, której władza dokonuje wyboru spełniający wszystkie wymogi określone w uchwale Krajowego Zjazdu Delegatów, mogący wykazać się co najmniej pięcioletnim nieprzerwanym okresem przynależności do Związku bezpośrednio poprzedzającym wybór oraz uzyskaniem pisemnego poparcia swojej kandydatury przez co najmniej 25% uprawnionych do głosowania, w określonym przez ordynację wyborczą terminie;

- 2) głosowanie odbywa się w sposób tajny,
- 3) wyborcy przysługuje jeden głos,
- 4) głosować można tylko osobiście,
- 5) głosuje się na poszczególnych kandydatów,
- 6) wybory są ważne, gdy wzięta w nich udział co najmniej połowa uprawnionych do głosowania,
- 7) do wyboru konieczne jest uzyskanie przez kandydata więcej niż połowy ważnie oddanych głosów, z tym, że głosów ważnych musi być więcej niż głosów nieważnych.

3. Wyboru dokonuje się na okres kadencji danej władzy lub odpowiednio jej prezydium.
4. Odwołania członka władzy dokonuje ta władza, która go wybrała, z uwzględnieniem zasad określonych w postanowieniach ust. 2 pkt 2 – 7.

§ 51

1. Przewodniczący władzy wykonawczej wybierany jest w wyborach bezpośrednich przez daną władzę stanowiącą, z zastrzeżeniem postanowień § 35 ust. 7. Przewodniczącego władzy kontrolnej wybiera ta władza spośród swoich członków.
2. Członkowie prezydium władzy wykonawczej są wybierani przez tę władzę na wniosek przewodniczącego, ze wskazaniem funkcji, na którą dana osoba ma być wybrana. Przewodniczący może wskazać tylko jedną osobę kandydującą na określoną funkcję w prezydium. Wybór na każdą funkcję w prezydium stanowi oddzielne głosowanie wyborcze.

§ 52

Szczegółowe postanowienia dotyczące zasad przeprowadzania wyborów wszystkich władz Związku określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów.

Organizacja i obsługa działania władz Związku

§ 53

Przewodniczący władzy wykonawczej jednostki organizacyjnej Związku, posiadającej osobowość prawną, dokonuje czynności w imieniu pracodawcy w stosunku do pracowników zatrudnionych przez daną jednostkę.

§ 54

1. Funkcje związkowe, które mają być wykonywane w ramach stosunku pracy z wyboru, określa uchwała władzy wykonawczej jednostki organizacyjnej Związku, posiadającej osobowość prawną.
2. Szczegółowe zasady zatrudniania osób, o których mowa w ust. 1, określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów.

ROZDZIAŁ VI

ODPOWIEDZIALNOŚĆ WŁADZ ZWIĄZKOWYCH

§ 55

1. Władze wszystkich jednostek organizacyjnych Związku zobowiązane są do prowadzenia działalności związkowej, zgodnie z postanowieniami Statutu oraz uchwałami władz zwierzchnich.
2. Prowadzenie przez władze Związku działalności sprzecznej ze Statutem, innymi aktami prawa wewnątrzwiązkowego lub decyzjami władz nadrzędnych Związku, powoduje wszczęcie procedury postępowania przewidzianej w postanowieniach §§ 56 - 58.

§ 56

1. Zarząd regionu, z własnej inicjatywy lub na wniosek regionalnej komisji rewizyjnej, może podjąć uchwałę o zawieszeniu działalności władzy wykonawczej i kontrolnej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, prowadzącej działalność sprzeczną ze Statutem, innymi przepisami prawa wewnątrzwiązkowego lub decyzjami władz nadrzędnych, po uprzednim wyznaczeniu terminu co najmniej 14 dni na dostosowanie tejże działalności do postanowień Statutu, prawa wewnątrzwiązkowego oraz decyzji władz nadrzędnych Związku.
2. W okresie zawieszenia działalności władz, o których mowa w ust. 1, statutowe obowiązki i uprawnienia komisji zakładowej lub międzyzakładowej, z wyjątkiem prawa wykluczania członków Związku, przejmuje zarząd komisaryczny wskazany przez zarząd regionu. Obowiązki i uprawnienia władzy kontrolnej przejmuje regionalna komisja rewizyjna.
3. Zarząd komisaryczny zwołuje posiedzenie zakładowego lub międzyzakładowego zebrania członków lub delegatów, w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od daty podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1. W trakcie tego posiedzenia należy:
  - 1) przeprowadzić głosowanie nad wnioskiem zarządu komisarycznego o odwołanie wszystkich członków komisji zakładowej lub międzyzakładowej,
  - 2) przeprowadzić głosowanie nad wnioskiem o odwołanie członków komisji rewizyjnej, jeśli zarząd komisaryczny postawił taki wniosek.

W przypadku odwołania członków władz wskazanych w pkt. 1 i 2, należy przeprowadzić wybory uzupełniające na zasadach ogólnych.

4. Jeśli w okresie 3 miesięcy, pomimo zwołania przez zarząd komisaryczny, nie odbędzie się posiedzenie zakładowego lub międzyzakładowego zebrania członków lub delegatów, albo nie zostanie przeprowadzona procedura, o której mowa w ust. 3, organizacja zakładowa lub międzyzakładowa zostaje skreślona przez zarząd regionu z regionalnego rejestru organizacji zakładowych i międzyzakładowych Związku.
5. Jeżeli po zakończeniu procedury przewidzianej w postanowieniach ust. 3, komisja zakładowa lub międzyzakładowa w dalszym ciągu prowadzi działalność sprzeczną ze Statutem, innymi aktami prawa wewnątrzwiązkowego lub decyzjami władz nadrzędnych, zarząd regionu może podjąć uchwałę o skreśleniu organizacji zakładowej lub międzyzakładowej z regionalnego rejestru organizacji zakładowych i międzyzakładowych.
6. Od decyzji o skreśleniu z regionalnego rejestru organizacji zakładowych i międzyzakładowych zainteresowanej organizacji służy prawo wniesienia odwołania do zarządu regionu w terminie nie później niż 14 dni od doręczenia decyzji skreślającej z rejestru. Zarząd regionu może podtrzymać swoją decyzję większością co najmniej 2/3 głosów. Decyzja ta jest ostateczna.

§ 57

W przypadku groźby naruszenia istotnych interesów Związku wynikających z zachowań (działań lub zaniechań) władz Związku, stosuje się procedurę określoną w postanowieniach § 56, z następującymi modyfikacjami:

- 1) zarząd regionu, z własnej inicjatywy lub na wniosek regionalnej komisji rewizyjnej, może niezwłocznie podjąć uchwałę o zawieszeniu działalności władzy wykonawczej i kontrolnej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej prowadzącej działalność sprzeczną ze Statutem, innymi przepisami prawa wewnątrzwiązkowego lub decyzjami władz nadrzędnych, bez uprzedniego wyznaczenia terminu, o którym mowa w § 56 ust. 1;
- 2) zarząd regionu niezwłocznie zawiadamia Komisję Krajową o zawieszeniu działalności władz organizacji zakładowej, w trybie określonym w punkcie 1; Komisja Krajowa, w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące, może uchylić decyzję zarządu regionu; złożone przez zarząd regionu zawiadomienie, o którym mowa wyżej, nie wstrzymuje wykonania uchwały o zawieszeniu. .

§ 58

Postanowienia § 56 mają odpowiednie zastosowanie w przypadku naruszenia Statutu, innych przepisów prawa wewnątrzwiązkowego lub decyzji władz nadrzędnych, przez władze regionalnych sekcji branżowych, regionalnych sekretariatów branżowych oraz regionalnych sekcji emerytów i rencistów, a także przez władze regionu, krajowej sekcji branżowej, krajowego sekretariatu branżowego, zakładowej organizacji koordynacyjnej oraz Krajowego Sekretariatu Emerytów i Rencistów, przy czym uprawnienia przysługujące zarządowi regionu wykonuje w tych przypadkach Komisja Krajowa, a uprawnienia przysługujące regionalnej komisji rewizyjnej wykonuje Krajowa Komisja Rewizyjna .

ROZDZIAŁ VII

ZASADY OGÓLNE FUNKCJONOWANIA I PODEJMOWANIA DECYZJI PRZEZ WŁADZE ZWIĄZKU

§ 59

1. Posiedzenia władzy stanowiącej zwołuje władza wykonawcza z własnej inicjatywy lub
  - 1) na wniosek władzy kontrolnej,
  - 2) na wniosek poparty przez co najmniej 1/5 członków władzy stanowiącej.

Ponadto Komisja Krajowa zwołuje Krajowy Zjazd Delegatów na wniosek poparty uchwałami co najmniej 1/3 zarządów regionów. Wniosek o zwołanie posiedzenia władzy stanowiącej musi określać cel i powód zwołania posiedzenia.

2. W przypadku wniosku dotyczącego zwołania posiedzenia władzy stanowiącej innej niż Krajowy Zjazd Delegatów, władza wykonawcza zobowiązana jest zwołać to posiedzenie w terminie umożliwiającym jego odbycie w ciągu 2 miesięcy od dnia złożenia wniosku, a w przypadku wniosku dotyczącego zwołania posiedzenia Krajowego Zjazdu Delegatów – w ciągu 3 miesięcy.
3. W przypadku niezwołania przez władzę wykonawczą posiedzenia władzy stanowiącej w terminach określonych w postanowieniach ust. 2, posiedzenie to zwołuje władza kontrolna.

§ 60

1. Aktami prawnymi wydawanymi przez władze Związku są:

- 1) uchwały i decyzje, jako akty o charakterze wiążącym,
  - 2) stanowiska, opinie, apele i inne dokumenty o podobnym charakterze, jako oświadczenia wyrażające pogląd danej władzy jednostki organizacyjnej Związku w określonej sprawie.
2. Akty, o których mowa w ust. 1, podejmowane są zwykłą większością głosów (więcej głosów oddanych za daną propozycją niż przeciw niej) w głosowaniu jawnym, przy udziale co najmniej połowy uprawnionych do głosowania, chyba że Statut stanowi inaczej. Na żądanie co najmniej 1/10 uprawnionych do głosowania i obecnych na posiedzeniu, podejmowane są one w głosowaniu tajnym.
  3. Uchwałę o przyjęciu i zmianie Statutu podejmuje Krajowy Zjazd Delegatów większością ponad połowy głosów wszystkich uprawnionych do głosowania delegatów na Krajowy Zjazd Delegatów.
  4. Zasady głosowań wyborczych określają postanowienia §§ 50 - 52.

§ 61

1. Uchwały i decyzje wydawane przez władze danej jednostki organizacyjnej Związku nie mogą być sprzeczne z postanowieniami Statutu oraz aktami prawnymi, o których mowa w § 60 ust. 1 pkt 1, wydanymi przez władze stanowiące i wykonawcze nadrzędnych jednostek organizacyjnych Związku. Uchwały i decyzje podjęte z naruszeniem postanowień Statutu oraz innych aktów prawa wewnątrzwiązkowego są nieważne. Postępowanie w sprawie stwierdzenia nieważności określa uchwała Komisji Krajowej.
2. W sprawach spornych lub nieuregulowanych postanowieniami Statutu dotyczących interpretacji jego postanowień, decyzje w formie uchwały podejmuje Komisja Krajowa, która może również dokonać interpretacji uchwał Krajowego Zjazdu Delegatów.
3. Uchwały, o których mowa w ust. 2, ocenia – na wniosek Krajowej Komisji Rewizyjnej – Krajowy Zjazd Delegatów.

ROZDZIAŁ VIII

FINANSE I MAJĄTEK ZWIĄZKU

Zasady ogólne

§ 62

Środki finansowe i majątek Związku oraz poszczególnych jego jednostek organizacyjnych, posiadających osobowość prawną, pochodzą:

- 1) ze składek członkowskich,
- 2) z wpłat członków Związku przeznaczonych na określone cele,
- 3) z darowizn, dotacji, spadków i zapisów,
- 4) z wpływów z zysków podmiotów związanych prawnie ze Związkiem oraz jego jednostkami organizacyjnymi i prowadzących działalność gospodarczą,
- 5) z dzierżaw i najmu nieruchomości oraz innych środków trwałych, a także praw i licencji oraz innych wartości niematerialnych i prawnych, będących własnością Związku i jego poszczególnych jednostek organizacyjnych,
- 6) z nagród,
- 7) ze zbiorów publicznych.

§ 63

1. Majątkiem Związku jest także prawo do znaku NSZZ „Solidarność” oraz innych symboli, które zostaną zastrzeżone uchwałami Krajowego Zjazdu Delegatów lub Komisji Krajowej.
2. Prawo do korzystania ze znaków, o których mowa w ust. 1, Komisja Krajowa może przenieść na rzecz innych podmiotów nie będących jednostkami organizacyjnymi Związku, jednakże bez prawa przenoszenia dalej. Komisja Krajowa ma prawo przekazywania wyżej wskazanych uprawnień, w określonym przez siebie zakresie, władzom wykonawczym określonych jednostek organizacyjnych Związku.

Składka członkowska i inne wpływy

§ 64

1. Członek Związku jest zobowiązany do comiesięcznego płacenia składki członkowskiej, z której finansowana jest działalność Związku oraz jego jednostek organizacyjnych.
2. Wysokość składki ustala Krajowy Zjazd Delegatów w uchwale finansowej, decydując również o przeznaczeniu jej poszczególnych części na określone cele oraz określając zasady jej przekazywania poszczególnym jednostkom organizacyjnym Związku.

§ 65

Wszelkie decyzje dotyczące przyjmowania dotacji, spadków, zapisów i darowizn, podejmuje władza wykonawcza jednostki organizacyjnej Związku posiadającej osobowość prawną lub, z jej upoważnienia, prezydium tej władzy.

Dysponowanie majątkiem, przeznaczenie posiadanych środków

§ 66

Środki finansowe, jakimi dysponuje Związek lub jednostka organizacyjna Związku, a także pozostały majątek Związku i jego jednostek organizacyjnych, są przeznaczone na finansowanie wydatków związanych z działalnością statutową Związku, a w szczególności na:

- 1) działalność organizacyjną, informacyjną, szkoleniową, kulturalno-oświatową,
- 2) badania w zakresie zagadnień socjalnych i inne badania problemów dotyczących ludzi pracy,
- 3) upamiętnienie jego historii,
- 4) działalność humanitarną,
- 5) inwestycje, mające na celu zwiększenie majątku Związku lub jednostek organizacyjnych Związku.

§ 67

1. Każda władza wykonawcza jednostki organizacyjnej Związku, posiadającej osobowość prawną, jest dysponentem majątku danej jednostki organizacyjnej i na niej spoczywa obowiązek prowadzenia dokumentacji finansowo-księgowej, zgodnie z przepisami prawa obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej i przepisami prawa wewnątrzwiązkowego.

2. Jednostka organizacyjna Związku, posiadająca osobowość prawną, nie odpowiada za długi i zobowiązania jednostek organizacyjnych Związku jej podległych, a posiadających osobowość prawną.
3. Jednostka organizacyjna Związku nie posiadająca osobowości prawnej może prowadzić rozliczenia finansowe na zasadzie wyodrębnionej księgowości, za zgodą władzy wykonawczej jednostki organizacyjnej Związku bezpośrednio nadrzędnej i posiadającej osobowość prawną. Udzielenie takiej zgody nie zwalnia władzy wykonawczej jednostki organizacyjnej bezpośrednio nadrzędnej i posiadającej osobowość prawną z odpowiedzialności za całokształt prowadzonej przez nią działalności finansowej.
4. Związek lub jego jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną może w okresie trzech miesięcy przekazać na rzecz organizacji społecznej, stowarzyszenia, fundacji lub zagranicznego związku zawodowego środki trwałe i środki finansowe o łącznej wartości nie większej niż połowa wysokości miesięcznych wpływów ze składek członkowskich na rzecz Związku lub odpowiednio na rzecz danej jednostki organizacyjnej Związku. W innych przypadkach przekazanie środków trwałych lub środków finansowych przez jednostkę organizacyjną Związku może nastąpić wyłącznie za zgodą władzy wykonawczej nadrzędnej jednostki organizacyjnej Związku, a w odniesieniu do Komisji Krajowej zgodnie ze wskazaniami Krajowego Zjazdu Delegatów.

§ 68

1. Decyzje o charakterze finansowym i majątkowym danej jednostki organizacyjnej Związku podejmuje wyłącznie władza wykonawcza tej jednostki organizacyjnej Związku, a w jej imieniu i z jej upoważnienia – zgodnie z postanowieniami prawa wewnątrzwiązkowego i postanowieniami wewnętrznymi tej władzy wykonawczej – jej prezydium oraz inne osoby upoważnione przez prezydium.
2. Decyzje finansowe w odniesieniu do funduszy specjalnych podejmują organy decyzyjne określone w regulaminach tych funduszy.

§ 69

1. Uchwała finansowa Krajowego Zjazdu Delegatów określa zasady przyznawania członkom Związku pomocy finansowej w sytuacjach losowych oraz rodzinie członka Związku w przypadku jego śmierci.
2. Pomoc ta może być udzielana bezpośrednio przez określone jednostki organizacyjne Związku lub za pośrednictwem systemu ubezpieczeniowego działającego zgodnie z zasadami określonymi w uchwale finansowej Krajowego Zjazdu Delegatów.

§ 70

Podstawowe jednostki organizacyjne Związku, tworzące branżową jednostkę organizacyjną na szczeblu regionalnym i krajowym, mogą uczestniczyć w finansowaniu jej działalności, według regulaminu sekcji lub sekretariatu.

Budżety i dokumentacja finansowa

§ 71

1. Budżet danej jednostki organizacyjnej jest uchwalany przez jej władzę wykonawczą na wyznaczony przez tę władzę okres roczny, półroczny lub kwartalny.
2. Szczegółowe wytyczne w sprawach, o których mowa w ust. 1, określa uchwała Komisji Krajowej.
3. Sprawozdanie z wykonania budżetu jest przedstawiane do zatwierdzenia władzy wykonawczej.

4. Sprawozdanie finansowe za dany rok, w tym bilans i rachunek wyników, jest zatwierdzane przez władzę wykonawczą lub upoważnione przez nią prezydium.

§ 72

1. W budżecie nie są wykazywane wydatki dokonywane w ramach dotacji celowych ze środków donatora oraz dokonywane w ramach funduszy specjalnych.
2. Wydatki realizowane w ramach funduszy specjalnych zatwierdza właściwe gremium, zgodnie z regulaminem danego funduszu.
3. Realizacja wydatków z dotacji celowych jest przedstawiana władzy wykonawczej w takim trybie, jak sprawozdanie z wykonania budżetu.

§ 73

1. Budżet określonej jednostki organizacyjnej Związku i jego wykonanie są jawne dla wszystkich członków tej jednostki.
2. Prawo wglądu w całość dokumentacji finansowej danej jednostki organizacyjnej Związku mają członkowie prezydium władzy wykonawczej tej jednostki oraz pracownicy księgowości, zgodnie z posiadanymi upoważnieniami, a także osoby upoważnione stosowną uchwałą władzy wykonawczej.
3. Każdy inny członek władzy wykonawczej danej jednostki organizacyjnej Związku ma prawo zapoznać się z dokumentacją finansową związaną z zadaniami merytorycznymi, które należą do jego kompetencji.
4. Całość dokumentacji finansowej władzy wykonawczej danej jednostki organizacyjnej Związku musi być udostępniona na żądanie władzy kontrolnej.
5. Regulacje określone w postanowieniach ust. 1- 4 nie wykluczają kompetencji kontrolnych, wynikających z prawa państwowego.

Fundusze celowe, działalność gospodarcza

§ 74

1. Każda władza wykonawcza dysponująca środkami oraz Krajowy Zjazd Delegatów mogą tworzyć fundusze na realizację określonych celów statutowych.
2. Fundusz celowy powinien działać zgodnie z ustanowionym dla niego regulaminem.
3. Na poziomie krajowym i w poszczególnych regionach zostały utworzone fundusze strajkowe.
4. Oprócz funduszu wymienionego w ust. 3, mogą być utworzone inne fundusze, a w szczególności: szkoleniowy, ekspercki, stypendialny, rozwoju Związku, pomocy bezrobotnym, pomocy niepełnosprawnym oraz fundusz związany z organizowaniem i wspieraniem sportu, turystyki i rekreacji.

§ 75

1. Związek i każda jego jednostka organizacyjna posiadająca osobowość prawną mają prawo tworzyć lub współtworzyć podmioty, których zadaniem jest prowadzenie działalności gospodarczej lub realizacja wyznaczonych celów, w oparciu o określone źródła finansowania (np. fundacje).
2. Regulacje dotyczące działalności podmiotów, o których mowa w ust. 1, powinny zawierać postanowienia wyłączające możliwość ponoszenia przez jednostkę organizacyjną Związku zobowiązań finansowych, wynikających z ewentualnych negatywnych skutków działalności tych podmiotów.
3. W przypadku posiadania przez jednostkę organizacyjną Związku udziału w spółce kapitałowej prawa handlowego, prawo wyznaczania przedstawiciela na zgromadzenie

akcjonariuszy lub udziałowców ma władza wykonawcza danej jednostki, która jednocześnie określa zakres kompetencji przedstawiciela.

ROZDZIAŁ IX

WSPÓŁPRACA Z INNYMI ZWIĄZKAMI ZAWODOWYMI I ORGANIZACJAMI

§ 76

1. Związek i każda jego jednostka organizacyjna może współpracować z każdą organizacją, a w szczególności z innymi związkami zawodowymi, których cele i działalność są zgodne z podstawowymi celami i zadaniami Związku.
2. Zasady określone w postanowieniach ust. 1 nie wykluczają współdziałania, którego konieczność wynika z postanowień prawa państwowego lub międzynarodowego.
3. Decyzję o nawiązaniu współpracy z inną organizacją podejmuje władza wykonawcza. Decyzja ta musi być zgodna z uchwałami nadrzędnych władz Związku.

§ 77

1. Związek może przystępować do międzynarodowych organizacji zrzeszających związki zawodowe.
2. Jednostka organizacyjna Związku może afiliować się w organizacjach, o których mowa w ust. 1, zgodnie z postanowieniami Krajowego Zjazdu Delegatów i Komisji Krajowej.
3. Uchwała Komisji Krajowej określa zakres obowiązków związanych z afiliacją jednostki, o której mowa w ust. 2.
4. Zasady współpracy ze związkami zawodowymi, działającymi w ramach podmiotów prowadzących działalność w więcej niż jednym państwie, określa uchwała Komisji Krajowej.

ROZDZIAŁ X

STRAJKI I INNE AKCJE PROTESTACYJNE

Zagadnienie ogólne

§ 78

1. Związek ma prawo organizowania akcji protestacyjnych, do strajku włącznie, w obronie:
  - 1) godności, praw i interesów swoich członków, pozostałych pracowników, osób wykonujących pracę na innej podstawie niż stosunek pracy, a także emerytów, rencistów i bezrobotnych,
  - 2) wolności związkowych,
  - 3) praw człowieka i zasad sprawiedliwości społecznej.
2. Spory w sprawach, o których mowa w ust. 1, winny być rozstrzygane w pierwszej kolejności w drodze negocjacji, a jeśli nie doprowadzą one do pozytywnego załatwienia tych sporów, Związek i jego statutowo uprawnione władze mogą podejmować akcje protestacyjne, do strajku włącznie.

Akcje protestacyjne

§ 79

1. Akcja protestacyjna może być zorganizowana przez Komisję Krajową, zarząd regionu, radę krajowego sekretariatu branżowego lub radę krajowej sekcji branżowej w uzgodnieniu z właściwą radą krajowego sekretariatu branżowego, a także przez

zakładową komisję koordynacyjną, komisję zakładową lub międzyzakładową, stosownie do swoich kompetencji określonych w postanowieniach ust. 2 – 5.

2. Komisja Krajowa organizuje akcje protestacyjne w sprawach przekraczających zakres działania jednego regionu lub jednego krajowego sekretariatu branżowego oraz udziela zgody na organizację akcji protestacyjnych organizowanych przez zakładowe komisje koordynacyjne.
3. Zarząd regionu organizuje akcje protestacyjne w obszarze swego działania w sprawach przekraczających zakres działania jednej organizacji zakładowej lub międzyzakładowej, a ponadto ma prawo udzielić zgody na zorganizowanie akcji protestacyjnej poza terenem zakładu pracy.
4. Rada krajowego sekretariatu branżowego i rada krajowej sekcji branżowej organizuje akcje protestacyjne w sprawach dotyczących danej branży.
5. Władza wykonawcza podstawowej jednostki organizacyjnej Związku organizuje akcję protestacyjną w sprawach dotyczących zakładu lub zakładów objętych jej działalnością.

§ 80

Udział organizacji zakładowej i międzyzakładowej w akcjach protestacyjnych, organizowanych przez krajowe sekretariaty branżowe i krajowe sekcje branżowe, nie wymaga zgody zarządu regionu.

§ 81

Komisja Krajowa, zarząd regionu, rada krajowego sekretariatu branżowego, a rada krajowej sekcji branżowej po uzgodnieniu z radą krajowego sekretariatu branżowego, są uprawnione do zobowiązania podległych im jednostek organizacyjnych Związku do udziału w akcji protestacyjnej.

Spory prowadzone przez Związek

§ 82

1. Związek prowadzi spory zbiorowe w oparciu o prawo o sporach zbiorowych oraz inne spory w oparciu o porozumienia zawarte z organami władzy państwowej lub organami samorządu terytorialnego.
2. Decyzję w sprawie wszczęcia sporów, o których mowa w ust. 1, podejmują:
  - 1) na terenie działania podstawowej jednostki organizacyjnej Związku – jej władza wykonawcza,
  - 2) na poziomie ponadzakładowym – władza Związku uprawniona do zawarcia ponadzakładowego układu zbiorowego pracy.

Strajk

§ 83

1. Strajk może mieć formę strajku ostrzegawczego lub strajku właściwego:
  - 1) w przypadku, gdy okoliczności na to zezwalają, strajk właściwy należy poprzedzić strajkiem ostrzegawczym;
  - 2) strajk właściwy trwa do chwili, gdy odpowiednia władza Związku ogłosi jego zakończenie; zakończenie strajku może być przedmiotem porozumienia z pracodawcą, organami władzy państwowej lub organami samorządu terytorialnego.

2. Zastosowanie represji w stosunku do władz Związku i uniemożliwienie im tą drogą podejmowania decyzji, upoważnia pracowników do podjęcia natychmiastowej akcji strajkowej.
3. Komisja Krajowa, zarząd regionu, rada krajowego sekretariatu branżowego lub rada krajowej sekcji branżowej, po uzgodnieniu z radą krajowego sekretariatu branżowego, może ogłosić strajk solidarnościowy zgodnie z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa.

§ 84

1. W okolicznościach i na zasadach określonych przez prawo, władza wykonawcza, w zakresie, o którym mowa w § 82 ust. 2, ma prawo podjąć decyzję o przeprowadzeniu strajku.
2. Władza wykonawcza, po podjęciu decyzji o rozpoczęciu strajku, przeprowadza referendum wśród pracowników. Decyzja o podjęciu strajku podlega wykonaniu po spełnieniu wymogów ustawowych dotyczących referendum.
3. Władza wykonawcza, w celu przeprowadzenia strajku, może powołać komitet strajkowy, określając jego kompetencje w drodze uchwały, przy czym kompetencje te mogą dotyczyć wyłącznie spraw związanych z prowadzeniem strajku.
4. Władza wykonawcza może prowadzić strajk wspólnie z innymi związkami zawodowymi, wyłącznie po zawarciu stosownego porozumienia ze związkami zawodowymi, z którymi wspólnie będzie prowadzić strajk.
5. W sprawach określonych w ust. 4 postanowienia ust. 3 stosuje się odpowiednio.

ROZDZIAŁ XI

POSTANOWIENIA KOŃCOWE I PRZEJŚCIOWE

§ 85

1. W okresie 2 lat od dnia wejścia w życie zmian w Statucie, władze Związku dostosują wydane przez siebie przepisy prawa wewnątrzwiązkowego do postanowień niniejszego Statutu.
2. Dotychczasowe przepisy prawa wewnątrzwiązkowego, w okresie określonym w ust. 1, obowiązują, o ile nie są sprzeczne z postanowieniami niniejszego Statutu.

§ 86

1. Postanowienia niniejszego Statutu dotyczące terytorialnych i branżowych jednostek organizacyjnych Związku, muszą być wprowadzone w życie w okresie nie dłuższym niż koniec kadencji rozpoczętej w 2002 roku.
2. Szczegółowe postanowienia dotyczące funkcjonowania władz Związku, w okresie przejściowym oraz ustalenia procedur tworzenia nowych jednostek organizacyjnych Związku, zgodnie z wymogami Statutu, określa uchwała Krajowego Zjazdu Delegatów, który może te uprawnienia scedować na Komisję Krajową.
3. Ilekroć w Statucie jest mowa o nadrzędnych jednostkach organizacyjnych Związku i ich władzach, należy przez to rozumieć również Związek jako całość i władze ogólnozwiązkowe.
4. Ilekroć w Statucie jest mowa o tym, że członek Związku należy do pewnej jednostki organizacyjnej Związku, należy przez to rozumieć, że należy on do każdej jednostki nadrzędnej.
5. Ilekroć wymóg związany z określonym terminem upływa w dniu wolnym od pracy, to niniejszy termin przedłuża się do pierwszego dnia roboczego po dniu wolnym od pracy.

§ 87

Z dniem wejścia w życie Statutu ze zmianami uchwalonymi przez Krajowy Zjazd Delegatów w dniu 28 maja 2004 roku, obowiązują poniższe uregulowania:

- 1) władze ogólnokrajowe Związku oraz wszystkich jednostek organizacyjnych Związku mogą funkcjonować w oparciu o dotychczasowe zasady do końca swej kadencji, w czasie której zmiany wchodzi w życie,
- 2) jednostki organizacyjne w ramach struktur problemowych mogą kontynuować swą działalność w niezmienionej formie organizacyjnej, z uwzględnieniem postanowień § 30.

§ 88

Statut wchodzi w życie z dniem rejestracji zmian uchwalonych podczas sesji Krajowego Zjazdu Delegatów w Spale w maju 2004 roku.